

УДК 007 : 304 : 070

Тонкіх І Ю.

канд. філол. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

СТРАТЕГІЇ ФОРМУВАННЯ КОНТЕНТУ ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛУ «МЕДІАДЕТОКС»

Одним із нагальних завдань масових комунікацій під час воєнного стану стає розробка стратегій протистояння ворожим ПСГО, протидії інформаційній агресії, спростування дезінформації. Для цього необхідно підвищувати рівень медіа грамотності серед масової аудиторії – розвивати в неї навички критичного сприйняття й обробки інформації, що розповсюджується в медіа. Зважаючи на те, що за роки повномасштабної війни телеграм перетворився на одне з головних джерел новин для українців і разом з тим – основним каналом поширення ворожих наративів, саме цей месенджер доцільно використовувати як платформу інформаційного протистояння. З огляду на ці завдання створення телеграм-каналу, присвяченого темі медіаграмотності, та формування стратегій його розвитку набуває сьогодні особливої актуальності.

Мета роботи – визначити цілі й завдання функціонування телеграм-каналу «Медіадетокс» та обґрунтувати стратегії формування його контенту.

На зростання ролі медіаграмотності в інформаційній, освітній, просвітницькій та інших видах діяльності звертає увагу багато дослідників, серед яких В. Андрієвська, С. Бойко, О. Волошенюк, О. Гороховський, А. Зінюк, В. Іванов, Г. Марченко, В. Мохонько, Л. Петрик, О. Рекун, І. Солдатенко та ін. Проте першочергового значення на сьогодні набуває не лише вивчення проблем медіаграмотності на теоретичному рівні, а й розробка стратегій реалізації цих ідей у практичній діяльності, зокрема на найбільш популярних серед інтернет-користувачів платформах – у соціальних медіа.

Телеграм сьогодні називають основним каналом ворожих ПСО та дезінформаційних кампаній, оскільки у месенджері наявна велика кількість російських пропагандистських та псевдоукраїнських телеграм-каналів (таких, що мімікують під національні ресурси, проте просувають ворожі наративи). При цьому кількість українських користувачів телеграму продовжує невпинно зростати. Відповідно, збільшується й рівень загрози інформаційній безпеці.

З огляду на ці тенденції актуальним завданням масових комунікацій сьогодення стає розробка стратегій інформаційного протистояння на платформі телеграму, створення власних ресурсів задля розвитку медіаграмотності та інформаційної гігієни серед масової аудиторії. З цією метою у січні 2024 р. викладачі та студенти спеціальності «Журналістика» Національного університету «Запорізька політехніка» за підтримки ГО «Соціальна взаємодія» створили телеграм-канал «Медіадетокс» у рамках проєкту «ЗаПорогами брехні: вивчаймо і протидіймо!».

Мета телеграм-каналу «Медіадетокс» – підвищення рівня медіаграмотності широкої аудиторії, вдосконалення навичок інфогігієни та протидії дезінформації в інтернет-середовищі на регіональному рівні, залучення студентської молоді до розвитку громадянської журналістики та розбудови активного громадянського суспільства в запорізькому регіоні.

У процесі діяльності передбачається реалізація таких завдань: створювати суспільно корисний інформаційно-просвітницький контент на теми медіаграмотності; залучати до інформаційної діяльності студентську молодь запорізького регіону; здійснювати інформаційну підтримку усіх медіапродуктів проєкту «ЗаПорогами брехні: вивчаймо і протидіймо!»; популяризувати ідеї відповідального споживання інформації у мережі та протидії маніпуляціям та дезінформації; збільшити суспільний попит на якісну інформацію; сформувати навички виявлення дезінформації та захисту від патогенного впливу ворожої пропаганди у Запорізькому регіоні.

Матеріали для «Медіадетоксу» створюють студенти спеціальності «Журналістика», учасники тренінгів з медіаграмотності. Цільова аудиторія телеграм-каналу – мешканці запорізького регіону, насамперед молодь, учні та студенти, вимушені переселенці, які перебувають на території Запоріжжя та області, а також не обмежена територіальними параметрами віртуальна аудиторія, зацікавлена у підвищенні свого рівня медіаграмотності.

У періодичності публікацій у цьому телеграм-каналі застосовано стратегію гейткіпінгу – уникання надлишку інформації, помірна кількість щоденних постів (не більше 3-х). Зважаючи на загальну втому інтернет-користувачів від новин та великої кількості інформаційних телеграм-каналів, вважаємо найбільш прийнятною та доцільною стратегію ретельної селекції повідомлень для публікації.

Оскільки телеграм-канал існує лише декілька місяців, одним із першочергових завдань стає формування постійної аудиторії, що передбачає як утримання існуючих підписників, так і привертання уваги нових користувачів. Стратегія гейткіпінгу у цьому випадку дозволяє щоденно нагадувати читачам про нові пости у «Медіадетоксі» за допомогою телеграм-сповіщень, проте не перевантажувати стрічку чатів надмірною кількістю нових повідомлень.

Одним із важливих завдань «Медіадетоксу» є залучення молоді до інформаційної діяльності та популяризації ідей медіаграмотності серед широкої аудиторії, тому студенти спеціальності «Журналістика» не лише створюють матеріали для телеграм-каналу, але й застосовують різні засоби активізації підписників: проводять опитування в онлайн- та офлайн-форматах, ставлять питання та пропонують залишати відповіді в коментарях, закликають до інтерактивної комунікації.

З огляду на формат месенджера, формування контенту відбувається відповідно до правил, оптимальних для публічних інформаційних телеграм-каналів: мультимедійність, поєднання вербального й візуального контенту в кожному пості, лаконізм повідомлень, максимальна інформативність за економії лексичних засобів, інтерактивність (що реалізується за допомогою коментарів, графічних реакцій на пости – емотиконів, опитувань тощо).

Головними функціями телеграм-каналу «Медіадетокс» можна вважати інформаційну, комунікативну, просвітницьку та культурно-виховну, оскільки цей ресурс покликаний не лише надавати нові знання щодо медіаграмотності та інфогігієни, а й формувати у підписників навички критичного мислення, вміння концентруватися та аналітично обробляти усю інформацію, що потрапляє до них з медіапростору.

Отже, сутність концепції телеграм-каналу «Медіадетокс» полягає у створенні ресурсу, що популяризує навички медіаграмотності та інфогігієни серед мешканців Запорізької області та внутрішньо переміщених осіб, які

перебувають у прифронтовому регіоні, в умовах інформаційної агресії та систематичного поширенні ворожої дезінформації, маніпуляції та фейків. Функціонування ресурсів, що їх спростовують, у тому самому інформаційному середовищі, де їх розповсюджують, на наш погляд, сприятиме створенню ситуації контентного домінування в телеграмі та допоможе зорієнтувати українців в агресивному інформаційному середовищі.